

7/454



T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610-392/8269054
Konu : Soru Önergesi (7/454)

15.08.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2023 tarihli ve 1242052 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/454 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

**Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'na Ait 7/454 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Erişilebilirlik engelli ve yaşlıların kamuya sunulan hizmetlere ulaşması ve bunlardan faydalanması, yani toplumsal yaşama katılması için birinci önceliktir. Evinden çıkabilmek, kaldırımlar, yaya geçitleri, parklar gibi açık alanları, tüm binaları ve toplu taşıma alt yapısı ile araçlarını kullanabilmek, bilgi ve iletişim teknolojilerine erişmek için tüm bu hizmetlerin "erişilebilir" olması gerekmektedir.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde; *"Erişilebilirlik Standartları: Türk Standardları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı standartlar"* şeklinde tanımlanmıştır. Söz konusu Kanunun 7 nci maddesinde; *"Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır."* hükmü yer almaktadır. Kanunun geçici 2 nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların, geçici 3 üncü maddesi ile toplu taşıma araç ve hizmetlerinin erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuştur. Kanunda erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi de düzenlenmiş, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20/7/2013 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve valilikler bünyesinde denetleme komisyonları kurulmuştur. Denetlemede 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kapsamında erişilebilir olduğu tespit edilen bina, açık alan ve toplu taşıma araçları için "Erişilebilirlik Belgesi" düzenlenmektedir.

Ülkemizde, Hissedilebilir Yürüme Yüzeyi İşaretleri (HYYİ) ile ilgili TSE tarafından "TS ISO 23599 Görme özürü veya az görenler için yardımcı mamuller - Hissedilebilir yürüme yüzeyi işaretleri" ve "TS 13536 TS ISO 23599'un uygulanmasına yönelik tamamlayıcı standart" yayınlanmıştır. Standartlarda HYYİ'lere ilişkin ölçü, özellik ve uygulamalarla ilgili ayrıntılı bilgiler yer almaktadır. Uygulamaların bu standartlara göre yapılması gerekmektedir. Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve 2020 yılında yayımlanan "Erişilebilirlik Kılavuzu"nda konuyla ilgili olarak *"Açık alanlardaki HYYİ'lerde, takılıp düşmeye neden olan tabakalı, yapıdırma ve vidalama yöntemleriyle eklenen malzemeler değil, suni veya doğal taş, beton, seramik gibi solid malzemeler kullanılmalı, bu malzemedeki yer alan profillerin (çıkıntı) bulunduğu tabanı ile çevre döşemenin yüzeyi aynı seviyede/kotta olacak şekilde uygulama yapılmalıdır."* ifadesi yer almaktadır.

Açık alanlarda yer alan kaldırım rampalarının uygulamasına ilişkin ölçü ve özelliklerin ise "TS 12576 Şehir içi yollar - Kaldırım ve yaya geçitlerinde ulaşılabilirlik için yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları" standardına uygun olması gerekmekte olup mevcut rampaların tadilatının da bu standart ve "Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları"na göre yapılması gerekmektedir.

Soru önergesinde bahsi geçen olayla ilgili olarak, Kocaeli Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünden; Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından proje ve yapımı üstlenilen yürüyüş yolunu kullandığı esnada vatandaşın geçirdiği kazadan dolayı İl Müdürlüğüne vermiş olduğu dilekçeye istinaden talebinin Kocaeli Büyükşehir Belediyesine yazı ile bildirildiği, konunun incelenerek İl Müdürlüğüne bilgi verilmesi istendiği, ayrıca vatandaşın başvuru dilekçesinde belirtilen yürüyüş yolu ile ilgili Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu toplantısında bahse konu 'Yürüyüş Yolu'nun 2023 Yılı Denetim Planına alınmasına karar verildiği ve denetim yapılması için 2023 Yılı denetim planına eklendiği, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme

Komisyonundan oluşturulan Açık Alan Denetim Ekibinin denetim yapması ve denetim raporunun İl Müdürlüğüne gelmesi sonucunda dilekçe sahibine konu ile ilgili cevap verileceği bilgisi alınmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca engelli bireylerimizle ilgili olarak;

- 2005 yılında Engelliler Hakkındaki Kanunla Türkiye’de ilk defa engelliler ile ilgili çerçeve bir mevzuat yayımlanarak 1.500 maddelik Engelliler Hukuku oluşturulmuştur.
- 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi, Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından ilan edilmiştir.
- 3 yıllık İlk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm kamu kurum ve Sivil Toplum Kuruluşlarının katılımıyla hazırlanmış ve faaliyetler uygulanmaya başlanmıştır.
- Engellilik alanında üst düzey çözüm önerileri geliştirecek Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuş ve Kurul çalışmalarına başlamıştır.
- 2012 yılında engelli bireylerin memur olarak istihdam edilmeleri için EKPSŞ gerçekleştirilmiş, engelli memur sayısı yaklaşık 12 kat artırılmıştır.
- Engelli vatandaşlarımızın toplumsal hayata katılımını desteklemek, bireysel hareket alanını genişletmek amacıyla ücretsiz seyahat kapsamında gelir desteği sağlanmaktadır.
- İşitme engelli bireylerin her alanda yaşadıkları iletişim, hizmete ve bilgiye erişim sorunlarının çözümü için 7/24 ulaşabilecekleri AİLEM Engelsiz İletişim Merkezi hizmete açılmıştır.
- Sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayan engelli bireyler de özel eğitim desteğinden yararlanmaktadır.
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel eğitim kurumlarına devam eden özel gereksinimli öğrenciler okullarına ücretsiz taşınmaktadır.
- Otizmlili bireylere yönelik İhtisaslaşmış Gündüzlü Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri ile yatılı Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerimiz yaygınlaştırılmaktadır.
- II. Ulusal Otizm Eylem Planını hazırlanmıştır.
- Evde bakım yardımı ile tam bağımlı/ ağır engelli bireyler aileleri yanında yaşadıkları çevreden kopmadan desteklenmektedir.
- Ailelerin bakım yükünü hafifletmek ve engelli bireylerin toplumsal hayata tam ve aktif olarak katılımlarını sağlamak amacıyla Gündüzlü Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri yaygınlaştırılmaktadır.
- Geçici süreyle ailelerinden (Bakım verenin geçici süreyle hac, umre, sağlık vb. bakım yapacağı durumlarda) ayrı kalacak engelli bireyler kurumlarımızda misafir edilerek aileler desteklenmektedir.
- Yatılı bakım hizmetleri ücretsiz sunulmaktadır.
- Binaların, açık alanların, toplu taşıma araç ve sistemlerinin, bilgi ve iletişim teknolojileri alanlarının erişilebilir olması için çalışmalar yürütülmektedir.